

Завой

Седмичник за култура, изкуство, критика и общественост.

Добруването на човешкото общество е единственото мървило за нравственото добро или зло.

Волтер

Търси се изход

Търсят изход и отделни човещи, и обществата, народите. Търсят го не по наприз, не за удоволствие, а като жизнена необходимост, за премахването на напластилите се противоречия.

Като ореол тв сж обградили днешния човещ, въ трагичното му безпомощие, галено дете на културата и „мженик“ на сжщата човкоржковторна култура.

Плод на това е упадъчното безсилие, проявено въ екцеситъ на бездушнитъ увлечения при които идеологитъ се строятъ лесно, като едноетажни постройкы.

Плод на това е досадата, настанила се удобно на мѣстото на възвишенитъ стремежи.

Плод на това е прогонената, екстернираната въра, замѣстена съ угрижие, съ тъмна непрогледна неизвестностъ.

Утрешниятъ день забутенъ въ тая неизвестностъ се чака. Чака се за да донесе развързката, на стегнатия възелъ. Чака се раждането на феникса отъ пелищата на пожара, който може би ще лумне.

И като миражъ се чертае единъ новъ свѣтъ, красивъ, но безлюденъ, купенъ съ незаслужената си цена, за платенъ съ живи размѣнни монети.

Историята застрашава да се повтори. Противъ това повторение сж ония, които сж я чели и я знаятъ, или които иматъ желание да я разбератъ.

Търсениятъ изходъ чака може би есенята, за да тръгне по единъ отъ двата пътя: на неизвестно бъдеще, или на по-добро настояще.

„Завой“

Политически дневникъ

У НАСЪ И ВЪ ЧУЖБИНА

СЪВЕТСКАТА ТЕЗА ПО ПРЕГОВОРИТЪ ВЪ МОСКВА

Размѣната на възгледи, която се поднови въ Москва между г. Молотовъ и г. Наджиаръ. Странгъ и съръ Уйлямъ Сийдъс, се отнасяше отъ една страна, до недаващото искане на СССР, относно умѣстността отъ сключаване на военни спогодби, които биха дали ефикасностъ на политическата спогодба.

Знае се съветската теза върху необходимостта да се предотврати косвеното нападение

Москва се страхува, нац.-социалистическия Райхъ, върненъ на своитъ похвати, да не прибѣгне до конфликтъ съ Русия, чрезъ вътрешни промѣни на балтийскитъ държави, които биха подчинили тѣзи държави на Берлинъ и биха направили отъ тѣзъ доброволни съюзници за германския натискъ. Тази загриженостъ е накарала съветското правителство да иска приложението на тристранната помощ не само срещу пряко нападение, но сжщо и срещу това начално проникване което може да постави руската армия въ едно неблагоприятно стратегическо положение и което Русия сѣмта отъ интересъ да предотврати въ случая, въ който единъ германско-руски конфликтъ би станалъ минималенъ.

Ала тѣзи случаи на косвено нападение трудно могатъ да се обяснятъ и да се вмъкнатъ въ формулитъ на единъ договоръ

Английското и френско правителства въпрѣки, че допускатъ какво такива случаи биха могли да изникнатъ, не желаятъ да се ангажиратъ до такава степенъ, че да сж длъжни автоматически да участуватъ въ едно предпазно военно действие, което Съветитъ биха предприели,

за да се гарантиратъ отъ страна на Балтика и да разширятъ достъпа на Русия къмъ това море. Франция и Англия държатъ на едно предварително съвѣщение, което, предъ очитъ на Кремль, изглежда недостатъчно и отъ естество, че не могатъ да се съобщаватъ между генералнитъ шабове, освенъ когато странитъ се считатъ вече като здраво съюзени.

Изглежда, прочее, неудобно да се поставятъ технически въпроси, докато началото на взаимната помощ не се установи. Опростенитъ формули, които бѣха представени на г. Молотовъ отъ френско-английскитъ преговарящи, имаха за целъ да доведатъ до сключването на една начална спогодба, заедно съ която биха могли да се сключватъ военни спогодби.

Така се постигна сѣрбю Полша

и този методъ направи по-тѣсно сътрудничеството на армиятъ. При привършването на последнитъ преговори съ Кремль, официалната съветска агенция извести, че преговоритъ не сж дали „окончателни резултати“.

Това е доса неприятно. Генералъ Сикорски, голѣмъ стратегъ и бившъ мъръ председател на Полша, току-що обнародва въ „Курьеръ варшавски“ една добре документирана статия, въ която той съветва Руенъ да сложи край на протакан

Прегледъ на печата

Подъ насловъ „Русия и ние“ въкѣ „МИРЪ“ пише:

Навършватъ се точно петъ години, откакто между великата славянска държавна Русия и освободената отъ нея България сж подписани прекъснатитъ при една фатална война дипломатически отношения.

Ето оицъ единъ поводъ да повторимъ, макаръ и известни на всѣки добъръ българинъ истини и все пакъ да ги повторимъ, защото 1914 гдъ, показва, че и най-прости истини могатъ да се забравятъ.

Като останемъ настрана сантименталността, която все пакъ, не е за осжждане, съ Русия ни свързватъ и общи интереси въ международното семейство. Достатъчно е да се погледне на картата, за да се види колко много „една за друга“ сж създадени двѣтъ славянски държави.

На второ мѣсто, между двѣтъ страни биха могли да ежществуватъ и добри стопански отношения, които да даватъ и по-добро самочувствие на българското народно стопанство

нията, които ползуватъ Германия. Много справедливо

генералъ Сикорски поддържа

необходимостта да се изгради една колективна преграда срещу нападателнитъ намѣрения на Райха, чийто погледъ е от

Единствената сѣнка, която падаше въ отношенията между двѣтъ страни бѣ опасението, че Коминтернитъ може да развива дейността отъ нея. Оказа, се обаче, че тъмнотъ се създадохъ официални връзки между двѣтъ държави, за такава дейностъ не може да се говори. После, и въ самата Русия системата се промѣни много — социализмътъ еволюира въ дѣсно, национализмътъ стана държавна догма — и вече нѣма защо Русия да иска да насажда другде онова, което преследва у дома си.

Посѣчението на г. Потемкинъ въ София и важнитъ му срещи сж едно указание за почититъ, която храни Русия къмъ реда, установенъ въ нашия домъ. Нека и ние съ нашитъ шестъ милиона, да не искаме да даваме умъ на 200-та милиона руси — и тогава, при взаимно почитане и при общитъ интереси между двата народа, никаква сѣнка нѣма да лежи въ отношенията имъ.

правенъ къмъ неизчерпаемитъ естествени богатства на Русия“. По-добре отъ това не може да се каже и Кремль не трѣбва да закъснѣе съ сключването на единъ договоръ, чийто първо-разрѣденъ интересъ за Русия е очевиденъ.

Отъ гстия върбалекъ излѣзе едъръ момъкъ, прескочи прѣсѣхната вода и спрѣ до брѣга на близката рѣка. Погледна водата, зардава се на слънчевитъ отражения и дигна глава къмъ небето. Цѣлъ се завъртъ, докато срещне съ очитъ си парливитъ блѣсини на пролѣтното слънце. Прими-га нѣколко пѣти, поклати глава и, да запази лицето си отъ жаркитъ лъчи, отново се загледа въ тънкитъ мрежи на бистрата вода. Нагоди дѣсното си ухо, долови рѣчния романъ, подсвирна си тихичко и нагази босъ въ водата. Нарочно тръгна срещу течението, затана до колѣне, измокри си потуритъ и следъ това съ широка крачка стъпи на брѣга и гласно самъ се учуди:

— Я гледай — цѣлъ си се измокрилъ!

Разкрачи се върху брѣга и обърна грѣбъ на слънцето, за да не блещи въ очитъ му. Много му се искаше, да гледа солнитъ ливади и да дебне солнитъ пѣтица. Предъ него па

сѣха нѣколко крави. Насочи се къмъ тѣхъ, но тѣ, шомъ го зърнаха, дигнаха глави, подплашиха се, разбѣгаха се на разни страни и минаха отатѣкъ рѣката.

Насреща, върху плещитъ на зеленъ байръ, бѣха нахакали кжигитъ на селото. Нѣколко пѣти кривѣха изъ класилитъ вече ниви. По срѣдния пѣтъ бавно се мъкнѣше биволска колѣ. Момъкътъ се спрѣ срѣдъ ливадата, дигна ржка надъ очитъ си и се загледа въ биволитъ. Пакъ поклати глава, наведе се откъсна стрѣхъ делетина, сложи я на лѣвото си ухо и забърза къмъ селото.

Преди да излѣзе отъ ливадитъ, колата зави да се отбие по другъ пѣтъ и неочаквано спрѣ. Предъ биволитъ застава човѣкъ, изнегли ги и ги остави да пасатъ край пѣта. Момъкътъ разшири очи, задър

жа задълго въ погледа си колата и биволитъ и си помисли:

— Това е Недината кола. Врѣща се отъ воденицата. Познахъ я по дългата опашка.

Разбърка съ дебелитъ прѣстъ рошавата си коса, напипа стрѣхната делетина на ухото си, уви го около палеца си и следъ това го захвърли. Наблизу нѣмаше никой, а на него му се струваше, че нивитъ сж пълни съ хора. Тѣ нарочно се криятъ, за да го видятъ, какъ ще тича да стигне Недината кола. Разсърди се замахна съ празна ржка върху едно жалтурче, птичето хвъркна и се изгуби надъ зеленитъ ниви и ливади.

Направи усилие да кривне на друга страна и да забрави Нединитъ черни биволи. Но веднага му мина презъ ума че на това мѣсто пѣтъ е изровенъ отъ дъждоветъ, и по

върва, че съ колата се е случило нѣщо лошо. Ами ако се е счупила задната осъ?

Изтича презъ дългата ливада, излѣзе на равния пѣтъ и се насочи къмъ колата. Задъханъ изкачи байра, спрѣ се до единъ глогъ и се почувствува по излишенъ отъ буболечката. На нѣколко крачки отъ него пасѣха биволитъ, а до самата кола стоеха гърбомъ Неда и баща ѣ. Тѣ гледаха пропадалото кололо въ ру палката. Момъкътъ пристѣпи къмъ добитѣта, закри се задъ едрото тѣло на първия биволъ и се опита да го погали. Биволтъ дигна глава, въздъхна дълбоко и дълго не сваля очи отъ него.

— Защо ме гледашъ така Брѣзакъ?

Нединиятъ баща долови тихитъ му думи и веднага се обърна къмъ него;

— Угрина, ти ли си? Я ела да ни помогнешъ, нали си юнакъ?

Угрина размахва дългитъ си ржѣ, почувствува лицето си запалено, погледна още мокритъ си крачолѣ и приближи колата. Безъ да дигне очи, да срещне погледитъ имъ, хукна до повреденото кололо и го заразглежда съ голѣмо внимание.

— Угрина, то сж гледане само нищо не става! — подхвърли му Неда.

Гластъ на Неда го изплаши, бърже се изправи и устѣтъ тъмнитъ ѣ очи да шарятъ по лицето му. Протегна ржка да се облегне на рглата, но политна и едва се задържа да не падне. Неда сложи дланъ върху устнитъ си да не се засмѣе гласно. Угрина долови присмѣха на момата по жаркитъ лъчи на слънцето и се намръщи.

Колата бѣше натоварена съ петъ пълни торби брашно. Угрина знаеше, че Неда е сѣ баща си на воденицата и бѣше

СУХЪ ЗАЛЪКЪ

Сто и петдесет години от френската революция

На 14 Юлий т. г. се навършиха 150 години от великата френска революция. На 14 Юлий 1789 г. парижките тълпи превзеха Бастилията и в разрушените кули на прочутия затворор съблещат видът на агония на феодализма в всички негови материални и духовни атрибути.

Режимът на „Краля слънце“ и на следващите го крале, режимът на абсолютната монархия бѣ богата почва в която хвърлиха семената Волтер, Русо, Монтескьо. Тѣхните идеи — семена за богата жетва на новото време, бѣха отровни бацили за гниещия труп на старото. Феодализмът бѣха малки царе въ именития си, френският селянин тѣхнен робъ-крепостникъ. Фамозните Lettres de cachet съеха въ цялата страна смъртенъ страхъ предъ неизвестността за съдбата на гражданина.

И така подъ тежката преса на материалното и духовно робство се родиха онѣ обективни условия, които докараха историческите юлски дни. Френският народъ се дигна въ бунтъ, събори Бастилията, помете феодализма съ неговите замъци и рицари. Почна френската революция, която историята нарече Велика.

Започнаха нови дни. Въздъхътъ бѣ напоенъ съ кръвта на гилотините. Явиха се нови хора, кумиръ за тълпите. Тѣхното огнено слово разгаряше въ дива смѣлостъ парижките барикади, а познанията и умътъ имъ ковахъ въ Събранieto съединителъ на френския народъ и на цялото човѣчество. Дантонъ, Камилъ Демуленъ, Сийесъ, Маратъ, Робеспьеръ, всички тѣ криеха въ сърцата си напастената омраза презъ вѣковете срещу абсолютизма, а въ главите си носѣха идеи и планове за единъ новъ святъ, който наистина създадохъ.

Революцията се разиграваше едновременно на улицата и въ Националното събрание. Улицата бѣше сърцето ѝ, представителитъ на третата класа въ събраниято бѣха мозъка ѝ. Августъ 1780 година. Събранieto гласува прочутата Декларация за правата на човѣка и гражданина. Тази Декларация бѣ основата върху която се създадохъ всички онѣ исторически закони и институти, които родиха френската република. „Човѣкъ се ражда и живѣе свободенъ по право“, „държавния суверинитетъ се крие въ народа“, „управлението е създадено за общо благо“, това сѣ нѣколко отъ прочутите 17 члена на тази историческа декларация, която съ своето революционно съдържание прескочи границата на Франция и лѣгна въ основата на всички европейски институти.

Революцията издигна градското съсловие, създаде типа на буржуата. Френският буржуа нахлу въ фабриките и така се започна онѣ бързъ материаленъ и духовенъ прогресъ, на чийто резултатъ днесъ се радва цялото човѣчество. Парата бѣ вече измислена. новиятъ човѣкъ се впусна по-сигурно и по-сигурно да кръстосва света и да носи и развѣнява богатата, материални и духовни. Наполеоновитѣ войни „посадиха духа на революцията по цяла Европа. Смѣни се правния обликъ въ живота на народитѣ. „Свободата, равенството, братството“ (принципите на 1789 г. станаха стимул за революционните движения въ Европа и Америка. Началото бѣ поставено, връщането назадъ бѣ невъзможно. Отвори се врата за една нова епоха, за чийто постижения въ всички сектори на многостранния животъ бѣ лудостъ да се мисли, че могатъ да се реализиратъ съ такава шеметна бързина.

Днесъ френската демокрация и френската култура празнуватъ съ необикновена тържественостъ 150 години на революцията. Въ този празникъ Франция вижда историческата мисия на своя народъ. Въ речитѣ, които величатъ това славно минало и възкресаватъ великитѣ сѣнки отъ Пандеона, се дигатъ смѣли възгледи за запазената ценноститѣ придобити съ толкова кръвъ и усилия. Дигатъ се възгледи за запазената култура, днесъ загрозена по-вече отъ всѣкога.

Ведно съ френския народъ, 150 години отъ френската революция празнува и цялото културно човѣчество, за което принципите отъ 89 година сѣ като „хлѣба, който ядемъ и въздуха който дишаме“.

Г. В. Гочевъ

излѣзълъ да ги срещне. Но повече отъ него знаеха очитѣ на Неда и затова му се присмиваха. За да се покаже юнакъ, хвана съ две рѣже пропадналото колело, изопна младата си снага и го дигна, измѣкна го отъ рупалката.

— Угринъ, какво правишъ, ще се прекъсашъ!

— Дребна работа, чичо Славе! Неда престана да се усмихва, пристъпи къмъ Угринъ, изгледа го отъ глава до пети и му каза:

— Изцапа си ржката съ катранъ!

Угринъ избѣрса съ дланъ запотенето си, чело и махна съ ржа:

— Дребна работа;

И тримата се замѣлчаха. Угринъ забеляза сѣнката на Неда въ краката си, отстъпи къмъ опашката на колата, забѣрка се и, безъ да иска, повтори и потрети;

— Дребна работа!... Дребна работа!

Слави разгледа още веднажъ колелото и натърти:

— Никакъ не е дребна! Това колело вече работа не върши — счупено е!

Неда непрекъснато следѣше съ погледъ Угринъ и се забавляваше съ смущението му. Баща ѝ седна на земята до колелото и се замисли. Тя мина задъ гърба му, приближи Угринъ, дръпна го за ржакава и му се усмихна:

— Само ти можешъ да помогнешъ на татко!

— Колелото е счупено.

— Въ селото има много здрави колела!

Угринъ се опита да въздъхне, но се уплаши отъ усмивката на Неда, задържа ѝ ханъ си и побѣрза да каже, да не би нѣкой другъ изневидѣлица да го превари:

— Чичо Славе, отивамъ въ село да ти донося здраво колело!

— Иди у насъ и донеси новото колело. Окачено е до вратата на плѣвника.

Угринъ се наклани да тръгне къмъ село, дори се приготви да тича, но Неда мина отъ другата страна на колата, по-

Философско-научна енциклопедия отъ МАРКО МАРЧЕВСКИ, стр. 380

Цена 80 лв. подвързана.

Доставя книжарница „Новъ Святъ“, ул. Емилъ Носифъ 34 — София

Произходътъ на енциклопедията е сравнително не много старъ. Нейниятъ характеръ е сборенъ, научно-изследователски. Въ нея по особенъ азбученъ редъ, макаръ и въ общи линии, се излагатъ освещаващо знанията отъ всички области на науката, изкуствата и живота. Енциклопедията се явява като систематични изразители на опита и постиженията въ всички посоки на човѣшката научна мисль и дейностъ. Единъ отъ първитѣ и сериозни опити въ тая областъ е френската „енциклопедия“ отъ 1751—1780 г.г., която обединява тогава една голѣма частъ отъ френската прогресивна обществена третоя съсловие, борещо се противъ абсолютизма и феодализма.

По-късно отъ разнородността и широтата на научната мисль и развитиѣ дѣятелности се наложи въ практиката специфициране на енциклопедията. Въ развитиѣ отрасли на науката, изкуствата и практиката се създадохъ и създаватъ специфични за тѣхния характеръ енциклопедии. Така се създадохъ политическа, историческа, техническа, географска, литературна, философска и пр. енциклопедии, които иматъ за целъ да дадатъ по-пълно и изчерпателно опита и знанията, набрани въ течение на времето, по дадената специалностъ.

У насъ, освенъ спонсирани речници, които сѣ единъ по-особенъ видъ енциклопедии, и нѣкои други, като Българска енциклопедия, Земедѣлска енциклопедия, Търговска енциклопедия, по-сериозни опити въ това направление липсватъ. Културата въ България, макаръ и много млада, скоро се разви, догони и надмина въ нѣкои области тая на съседнитѣ страни, явиха се много преводни и оригинални научни трудове по всички области на човѣшката мисль, за общото представяне на които е необходимо съставянето на съответнитѣ енциклопедии. Чувствувахе се, вследствие голѣмата и разнородна преводна и оригинална научно-философска мисль у насъ, нуждата отъ единъ научно-философски речникъ, отъ една философска научна енциклопедия, която да обобщи и представи по-популярно и достъпно за широкитѣ читателски кръгове постиженията въ тая областъ.

Съ осъществяването на последната инициатива, съзанавайки всички трудности и голѣмата обществена отговорност, се е заемъ научниятъ работникъ и писателъ Марко Марчевски.

Съ скоро излезна отъ печатъ „Философско-научна енциклопедия“. Въпреки опущенията и непълнотитѣ, които има тая енциклопедия, нейното значение и ценностъ сѣ голѣми.

Съ тая „Философско-научна енциклопедия“ се допринася много за популяризацията у насъ на здравата философско-научна мисль и литература. Въ тая енциклопедия се изясняватъ синтетично основнитѣ линии на всички философско-научни течения и доктрини, даватъ се бележки за живота и дейността на тѣхнитѣ създатели и представители, както и тълкуванията на много философско-научни понятия и термини като се изхожда предимно отъ съществуващата у насъ преводна оригинална философска научна литература. Тая малка енциклопедия е единъ цененъ наречникъ, едно помагало за тия които бораватъ съ философско-обществената научна мисль и, още повече, за тия, които биха пристъпили къмъ нейното изучаване.

При второ издание или съ трети свѣтъкъ-притурка къмъ настоящето — надѣваме се, че Марко Марчевски ще попълни онѣ празноти, които се чувствуватъ тукъ, и които устно вече му сѣ посочени, за да може енциклопедията да изпълни по-добре своето предназначение. Впрочемъ, школската и друга младежъ и отъ така дадената енциклопедия може да проумѣе основнитѣ направления въ здравата философско-обществена наука, да си послужи съ нея като ключъ за по нататъшното и по основно усвояване.

Вас. Александровъ

Четете в. „Завой“.

та си. Ехъ, ако можеше да си хване една чучулига!...

Обърна се назадъ да зърне Неда около колата, но видѣ зеленитѣ ниви и бѣло облаче въ далечината, Размаха ржиче, плесна колѣнетъ си, приготви се за борба съ незнаенъ борецъ и се провикна съ пълно гърло. Гласътъ му преградна съ радостъ полето, дигна нѣколко чучулиги и заглътна като весела песенъ. Откъмъ селото се разляха куче. Угринъ и на него се обади съ продължителенъ викъ. Никога до сега тѣ силно не сѣ гърмили гърдитъ му. Стига да иска и ще подплаши всички животинки изъ нивитѣ. Ами ако и Неда го е чула? Дали се е зарадала?

Угринъ се провикна още веднажъ и наново затича къмъ близкитѣ хармани. Срѣдъ Нединия харманъ срещна сина на хаджи Никола.

— Хей, Младене, къде отивашъ?

— Накъдето си искамъ!

Музикално-театрални тържества въ Варна (5—13 Августъ).

И тая година усиления на Варненската община, въ лицето на нейниятъ ръководител кмета г. инж. Мустаковъ, целятъ продължаването на хубавата традиция — музикалнитѣ тържества, се увѣчаха съ успѣхъ.

Решителната крачка напредъ съ разнообразяването на програмата да се достигне до културни тържества, основани преди всичко на битовото творчество, е вече на лице.

Не много отдавна двама отъ дейнитѣ членове на комитетъ по организиране на тържествата г. г. Христо Маноловъ, компонистъ и Никола Колушки началникъ на радио Варна, бѣха командирани въ София за да осигурятъ участието на предвиденитѣ сили.

Съ предложението че програмата е вече окончателно готова, отнесохме се до г. Колушки, който бѣ любезенъ да потвърди това, както и да ни съобщи програмата въ подробности. Тя е следната:

5 Августъ — Сѣбота

Откриване на тържествата. Концертъ на смѣсенъ хоръ „Морски звуци“ Варна и струнния оркестръ при флота на Н. В. Диригентъ Хр. Маноловъ

6 Августъ — Недѣля

„Ханъ татаръ“ драма отъ Н. Икономовъ. Изпълняватъ артиститѣ отъ Варн. Народенъ театъръ.

7 Августъ — Понеделникъ

Концертъ на Т. П. хоръ — София Сопристъ: Гуди Гудевъ. Диригентъ: Данаилъ Василевъ.

8 Августъ — Вторникъ

Концертъ на Стататка Калудова, Гуди Гудевъ, Милка Гълъбова и народния оркестръ при радио Варна.

9 Августъ — Срѣда

концертъ на дамския хоръ „Христина Морфова“, диригентъ Людмила Прокопова.

10 Августъ — Четвъртъкъ

Концертъ на Ангелъ Борисовъ, чело, съпроводенъ на пианото Найдентъ Найденовъ.

11 Августъ — Петѣкъ

Национална битова вечеръ. Участвуватъ: Бистришката четвора — солистка баба Наста Павловъ.

Тракийската тройна съ солистка Атанаска Тодорова и Приморската тройка съ солистка Пенка Милева.

Следва 3 стр.

излѣзълъ да ги срещне. Но повече отъ него знаеха очитѣ на Неда и затова му се присмиваха. За да се покаже юнакъ, хвана съ две рѣже пропадналото колело, изопна младата си снага и го дигна, измѣкна го отъ рупалката.

— Угринъ, какво правишъ, ще се прекъсашъ!

— Дребна работа, чичо Славе! Неда престана да се усмихва, пристъпи къмъ Угринъ, изгледа го отъ глава до пети и му каза:

— Изцапа си ржката съ катранъ!

Угринъ избѣрса съ дланъ запотенето си, чело и махна съ ржа:

— Дребна работа;

И тримата се замѣлчаха. Угринъ забеляза сѣнката на Неда въ краката си, отстъпи къмъ опашката на колата, забѣрка се и, безъ да иска, повтори и потрети;

— Дребна работа!... Дребна работа!

Слави разгледа още веднажъ колелото и натърти:

— Никакъ не е дребна! Това колело вече работа не върши — счупено е!

Неда непрекъснато следѣше съ погледъ Угринъ и се забавляваше съ смущението му. Баща ѝ седна на земята до колелото и се замисли. Тя мина задъ гърба му, приближи Угринъ, дръпна го за ржакава и му се усмихна:

— Само ти можешъ да помогнешъ на татко!

— Колелото е счупено.

— Въ селото има много здрави колела!

Угринъ се опита да въздъхне, но се уплаши отъ усмивката на Неда, задържа ѝ ханъ си и побѣрза да каже, да не би нѣкой другъ изневидѣлица да го превари:

— Чичо Славе, отивамъ въ село да ти донося здраво колело!

— Иди у насъ и донеси новото колело. Окачено е до вратата на плѣвника.

Угринъ се наклани да тръгне къмъ село, дори се приготви да тича, но Неда мина отъ другата страна на колата, по-

гледна го, заклани му се съ прѣстъ и още по-тихо му подхвърли:

— Довечера ще отида за вода отъ горната чешма!

Тия думи съвсемъ го забъркахъ, препрѣна се въ процепъ на колата, опрѣ ржчетъ си на земята и съ пълна сила затича къмъ селото.

Щомъ се закри задъ първата нива, престана да тича, спрѣ се, пое нѣколко лѣти дълбоко въздухъ, чу бързитѣ удари на сърцето си и се усмихна на буйната зеленина. Сега асичко му се струваше отъ хубаво похубаво. Най-дребнитѣ камъчета му се виждаха като златни зрънца! Тѣ тѣ радостно искрѣха, че замреждаха съ стрѣли далничното синьо небе. Погледа къмъ селото. Къщитѣ сѣ кипрѣха между млади и стари дървета и приличаха на угледни булки. Той си помисли, че най-хубавия край въ свѣта е родното му село. И е толкова честитъ, че на всѣка животинка може да довъри радостъ-

та си. Ехъ, ако можеше да си хване една чучулига!...

Обърна се назадъ да зърне Неда около колата, но видѣ зеленитѣ ниви и бѣло облаче въ далечината, Размаха ржиче, плесна колѣнетъ си, приготви се за борба съ незнаенъ борецъ и се провикна съ пълно гърло. Гласътъ му преградна съ радостъ полето, дигна нѣколко чучулиги и заглътна като весела песенъ. Откъмъ селото се разляха куче. Угринъ и на него се обади съ продължителенъ викъ. Никога до сега тѣ силно не сѣ гърмили гърдитъ му. Стига да иска и ще подплаши всички животинки изъ нивитѣ. Ами ако и Неда го е чула? Дали се е зарадала?

Угринъ се провикна още веднажъ и наново затича къмъ близкитѣ хармани. Срѣдъ Нединия харманъ срещна сина на хаджи Никола.

— Хей, Младене, къде отивашъ?

— Накъдето си искамъ!

— Брей, че си голѣмъ! Ако си тръгналъ къмъ воденицата, да знаешъ че ще те срещне вълкъ.

— Съ мечка не ми се приказва!

Младенъ изчучули уста и започна да плюе като мечка когато яде ягоди. Угринъ не понесе подгравката му, разпери ржиче, засрещна го и посегна да го улови за шията. Младенъ се опита да избѣга, но Угринъ здраво заби прѣсти въ пояса му, задържа го, следъ това силно го раздрусаи го събори на земята. Младенъ удари носа си въ запечатена прѣстъ и го ожигли. Разсърди се, заклани му се да го бие, но сега не се реши да го нападне. Отдалечи се, мина въ другъ харманъ и следъ това му извика:

— Мечко, скоро ще ти върна синдиригъ на дебелата бърна!

Угринъ се навелъ за камъкъ, но не намери. Младенъ се изплаши и побѣгна. Тая лесна победа го зарадва, развика се следъ бѣглеще, разля кучетата и изтича въ Нединия дворъ.

ПИСМА ОТЪ СЕЛО

Патриоти и предатели

Събитията, които се разиграха през есента на 1938 г. продължават да служат за тема при различни политически коментари, и много оракулски позовавайки се на тях определят поличиби на съвета и за предстоящата есен. Всички предсказания на политическите жреци се приемат за най-вероятни поради многото симптоми. Всички военни запови увеличават производствените си капацитети, дипломатията не спазват осем часова работен ден, а това хвърля вътре в тревога и народните маси от цялото земно кълбо. Всички нация потвърдно се стреми да намтри истинските си синове. Когато положението в Европа беше сподобено, въ всяка държава се водеше борба между „патриоти“ и „предатели“. Демократична Франция, която даваше право на съзвездия между различните убеждения, там където не минаваше ден да не се поставя интерпелация против кабинета, днес и комунистите, върху които обикновено прикажат табелки за предателство, сж сплотени от националните идеали на Франция и сж готови сж сжщата она сж самопожертвувателност да бранят отечеството, каквато сж проявили санкционитъ през френската революция, бранейки от една страна започнатото дѣло, и от друга — не допусайки чуждите войски, които под предлог че искат да възвърнат крадските права на Людовик XVI, сж цѣлили да заграбят територии на Франция.

Въ Румъния, докато се възлагаше надежда, че легионистите на Кодриану сж истинските патриоти, за обща изненада бѣха обявени за предатели, които сж, гравитирали към една тоталитарна велика сила, която

опредѣляла Румъния за жизнено пространство.

Полша, докато не бѣше заплашена от страшния призрак на войната, и тамъ патриотизма бѣше монополът, а мнозина таксувани като предатели, нѣмаха място въ родната си. Днесъ тя зове и страшниятъ „предатели“, които сж готовност се връщатъ и поематъ пѣтя на борбата съ външни неприятели. Опасниятъ до скоро г-нъ Витошъ, — бившъ водачъ на земеделската партия въ Полша се завърна от седемъ годишно изгнаничество и отправи апелъ къмъ селяните, че тѣ сж длъжни въ този сждбоносенъ моментъ да забравятъ вътрешните недоразумения и сж готовност да поематъ борбата съ външните неприятели, щомъ родината ги призове, за да не допуснатъ войнишкия ботушъ на враговетъ да стѣпи на тѣхна земя.

Навсякъде патриотитъ сж на изпитание. Много примѣри ни показватъ, че на доверашни „предатели“ днесъ се признава неоспоримъ патриотизъмъ, а патентованитъ „патриоти“ нѣкъде бѣха демаскирани и осъдени като предатели, а останалитъ сж нищо не сж доказали още, че сж по-добри патриоти отъ ония „предатели“, които сж се прибрали от емигранство и поели тежката борба на която родината имъ ги зове. Ето защо единствениятъ арбитъръ, който най-справедливо опредѣля кои сж патриоти и кои предатели, въ сждбоноснитъ моменти за единъ народъ, това е отечеството. То обединява истинскитъ си синове и ги назовава патриоти, а предателитъ се издѣлятъ безъ нѣкой да ги е подозиралъ до последния моментъ.

Селянитъ отъ Вълчи-долъ

НОСТАЛГИЯ

На грижата несретенъ, беденъ синъ оставихъ те, о, родно село, съ мъжа и въ пазвата на тѣжната разлѣка по тебъ тжгувамъ моренъ и саминъ.

Тжгувамъ азъ срѣдъ болка и нерадостъ по твоитъ заченали поля, където волно мойта волна младостъ на своитъ златни люлки ме люля.

Тжгувамъ азъ за твоята равнина, де златна нива златенъ класъ налива срѣдъ люлката свещено мълчалива на твоята свещена тишина.

И все така те помня, мое село: ти тулишъ се въ мълчание и сѣнь, и слънцето, коси надъ тебъ разплело, целува те съ своя златенъ звънъ.

И ти се къпешъ въ глѣхалия виръ на своята предвечна самотия, загледамо въ небесния ефиръ, къмъ който мудно синкавъ димъ се вие.

И все така смѣлчано азъ те помня въвъ своитъ нерадостни мечти и въ дни на скръбъ душата ми бездомна къмъ тебъ се възнася и мълчи.

И винаги, помръкналъ отъ печали — въ студенитъ прегръдки на града — тжгувамъ азъ по днитъ отлетѣли далечъ отъ тебъ — въ нерадостъ и беда!

И искамъ азъ отново да се върна, и цѣлъ животъ на тебѣ да отдамъ, нерадостната майка да прегърна и своята нерадостъ да ѣ дамъ.

И азъ ще дойда пакъ при своитъ братя, ще дойда азъ — несретенъ и саминъ: стопли ме ти въвъ своитъ обятия, катъ бедна майка бедния си синъ!

Сергей Румянцевъ

Василь Евстатиевичъ Априловъ

На 24 т. м. въ Габрово бѣ отпразднувана тържествено сто и петдесетъ годишнината отъ рождението на единъ голѣмъ българинъ — Василь Евстатиевичъ Априловъ.

Неговитъ заслуги къмъ българската просвѣта, къмъ българската духовна култура ще будятъ навѣки въ всѣко сърдце чувства на искрена почитъ и на дълбока признателностъ.

Самъ отразителъ на една епоха, въ която тъмни пристѣпи атакуваха българския родъ и късаха живи части отъ него, Априловъ освети съ пламъка на „просвѣтеното си родолюбие“ пѣтя къмъ изгрѣ-

ва на свободата и съ това зове мѣсто въ паралелъ съ тия, които „подъ развѣтъ байракъ изъ балкана поздравяваха съ куршумъ враговетъ“.

Василь Евстатиевичъ Априловъ е блѣстѣщъ примѣръ на възрожденецъ.

И като такъвъ той сж сжщата обайна сила и сега живѣе, сега когато се иска и се чака Възраждане.

С. Д.

Пребиваватъ като гости на гредѣтъ ни: Яна Язова — писателка, Ст. Гендовъ — критикъ и редакторъ на в „Народенъ театъръ“ и проф. Захариевъ директоръ на Художествената академия — София.

Културна хроника

Славистически конгресъ въ Бѣлградъ.

— Отъ 18 до 25 септември т. г. ще се състои III международенъ конгресъ на славистикитъ филолози въ Бѣлградъ (първиятъ и вториятъ конгресъ ще има три секции: лингвистична (езиковедска), литературно-исторична и дидактична, къмъ които допълнително бидоха прибавени още две: балканоложка и фоноложка. Съобразно съ това разпредѣление на

задачитъ на конгреса въ него ще участвуватъ, освенъ учени специалисти, още и учители по славянскитъ езици въ срѣднитъ училища. Соф. университетъ ще се представя на този конгресъ отъ професоритъ Ст. Романски и Бор. Йоцовъ и доцентитъ Кир. Мирчевъ и Ив. Лекновъ. Освенъ това ще участвуватъ и доста учители по български езикъ.

Радио София обявява между българскитъ писатели съзвездие за написване на 3 радиопиеси изъ българския животъ.

На новия чардакъ, върху дѣсчената преграда, бѣше простѣрна шарена черга да се суши на сѣнка. Той се загледа въ яркитъ и багри и почувствува силно желание да погали висалитъ ѣ краища. Тѣмко протегна рѣка и на чардака се показа Недина майка. Тя се наведе надъ чергата и му се развика като на крадецъ: — Дрипю, какво търсишъ изъ двора? На новата ни черга ли си хвърлил око?

— Чичо Славѣ ме изпрати за новото колело! — и Угринъ преглътна сълзици си.

— Какво колело?... Никакво колело! Даволитъ те е вземалъ, ако слѣзъ отъ чардака!

— Задното колело на колата се чули, Чичо Славѣ ме изпрати за новото колело! — глухо, продума Угринъ.

— Че защо тебѣ изпраща? Какво си търсилъ пакъ изъ пѣтищата!

— Бѣхъ изъ полето по моя работа!

— Знамъ ги азъ твоитъ работи. Голчо!... Брей, стига си

се натуралъ за момичето ми! Неда не е лѣжица за мечешката ти уста!... Хайде, по скоръ вземи колелото и да те нѣма изъ двора!

Угринъ отпуста рѣже, навани се да се върне назадъ, но желанието му да види още хубавата Неда го задържа изъ широкия и чистъ дворъ. Раздвижи очитъ си, забеляза новото колело на стената, отиде при него, свали го и го търкулна къмъ вратника. Зарадва се, че то се търкала добре, изтича нистина го и го подгони изъ селския път.

Биволитъ се сгорещиха отъ слънцето, отдалечиха се отъ колата, слѣзкоха отъ долината и лѣгнаха въ рѣката. Слави ми се разсърди, остави дѣщеря си да пазѣ брашното и отиде да ги върне.

Неда, щомъ остана сама, отби се въ близката нива, нахвѣска кадѣнки и синчеци, сви си пѣстра китка и се закичи. Обърна се къмъ селото, огледа близкитъ пѣтища и, като не забеляза живъ човѣкъ по тѣхъ,

седна на тревясалия слогу и заследи лѣката трѣпка на цѣвалитъ класове.

Около нея живѣха и леко дишаха много нѣща, но тя не ги забелязваше. Всичко се губѣше на бѣлъ облакъ предъ очитъ ѣ. Както мислѣше за новата си премѣна, стори ѣ се, чувашъ познатъ гласъ. Селна се, изправи се, върна се при колата, закри се задъ първата ритла и зачака. Гласътъ повторно се обиди, направи широкъ кръгъ надъ нивитъ и се плисна въ лицето ѣ. Младенъ, хаджи Николаевиятъ синъ, пѣеше хоровадна пѣсень, плашеше чучулитъ и бързаше къмъ колата.

Неда не изтърпѣ до край, излѣзѣ на пѣтя и го посрещна съ засмѣни очи. Младенъ се спрѣ отдалече, огледа околността и тихо попита:

— Сама ли си?

— Слѣпъ ли си, та не виждашъ?

— Къде е баща ти?

— Много ли ти е потрѣбвалъ?

Той обиколи колата, забеля-

за счуленото колело и необичайно, продължително въздѣхна.

— Тука ли ще оставишъ колата?

— Да не искашъ да я взема на гърба си? Стига си я обикалялъ! Подиръ малко ще дойдатъ татко и оная мечка — Угринъ.

Младенъ неволно попица сѣ рѣка носъ си и пристѣжи къмъ Неда. Улови я за двѣтъ рѣже и пресрещна запаленитъ ѣ очи. Сторица му се по-дѣлбоки и отъ полскитъ кладеници.

— Сега пѣкъ съ Угрина ли си се зоволила?

— Хи, хи, хи! Той ли ти е издраквалъ носъ?...

Младенъ изви едната ѣ рѣка, дръпна забрадката и я соглави. Тя задържа бѣлата си забрадка между прѣститъ на лѣвата си рѣка, следъ това се наведе дигна отъ земята съборената пѣстра китка и я захвърли въ лицето му. Той извърна глава, избѣгна удара и прегърна Неда презъ кръста. Тя го удари въ гърдитъ, от-

НАШИ И ЧУЖДИ БЕЛЕЖКИ

VIII Международна мострена изложба

Подготовката на осма международна мострена изложба върви най-усилено. Голѣмиятъ интересъ проявенъ около изложбата, както у насъ, така сжщо и въ чужбина иде да предвести добри резултати.

Тоя интересъ иде да покаже сжщо, че мострената изложба въ Варна е утвърдена съ своето предназначение: да иллюстрира постиженията на стопанска България, не откъснати, а въ връзка, въ жива връзка съ ония страни съ които сме въ стокообмѣна.

Така трѣбва да бжде осъзнато и оценено дѣлото на международната мострена изложба въ Варна.

Така трѣбва да бжде оценено това дѣло, за да се разбере отъ всички, че „голѣмитъ“ жертви сж предварително отчетени съ още по-голѣми и всестранно ценни резултати.

Музикално-театрални тържества въ Варна (Продължение отъ 2 стр.)

12 Августъ — Сѣбота

Вечеръ на българското битово танцово изкуство.

Участуватъ: танцовата група на Руска Колева и бистришката четворка.

Начало на концертитъ 9 часа вечерътъ въ лѣтния театъръ (приморската градина).

13 Августъ — Недѣля

Детско утро. Участуватъ: Йорданъ Стубелъ, Славчо Красински, Пенка Икономова. Начало 11 часа преди обѣдъ въ лѣтния театъръ.

Вечерътъ: закриване на тържествата съ градинско увеселение при участито на всички изпълнители отъ програмата на тържествата.

При така предвидената програма, имаме основание да предполагаме успѣхъ на тържествата — завърши г. Колушни.

Человѣческата добродетель е една размѣна на благоденяни; който не взема участие въ тая размѣна той въобще не трѣбва да бжде бременъ въ числото на хората.

Волтеръ

Печатница „К. Николовъ“
Телефонъ № 26-58

дрѣпна се до колата, притисна гърбъ до ритлата и зачака. Младенъ, вмѣсто да сложи рѣже върху раменетъ ѣ, облегна се съ тѣхъ на колелото и я попита:

— Тази сутринъ срѣща ли се съ Угрина?

— Нито сѣмъ го видѣла, нито искамъ да го видя!

— Ами ако ме лжнешъ?

— Миналата нощъ, като прескочи плета и дойде при мене, лѣжа ли бѣше?...

Младенъ се откъсна отъ колелото и притисна силно Неда до ритлитъ. Въ сжщия мигъ колата се разтърси отъ тежкъ ударъ. Угринъ бѣше блѣсналъ новото колело въ преднищата на колата. Неда избѣга отъ прегръдитъ на Младенъ и, като си забравяше коситъ попита Угрина:

— Донесе ли здравото колело?

— Слѣпа ли си, та не го виждашъ?

— Пѣкъ може и да сѣмъ ослѣпѣла отъ хубостъта ти!

— Е, азъ не сѣмъ хаджийски синъ!...

Издател-стопаник Стоян Дичев. Редактор Д-р Кирил Йорданов

Любомир М. Щерева

СЕЛОТО И ЗАДАЧАТА НА РОДНАТА ИНТЕЛИГЕНЦИЯ

Да бъдеш интелигент не значи да носиш граждански дрехи, да имаш колосана яка на врата си или модерна шапка на главата си.

Снелман

Преди всичко българинът-селянин е земеделец. Той живее всред природата и е в постоянен досег с нея. А нейната безпедна власт, нейните смъни, контрасти, нейният могъщ ритъм, действуват върху всички преживявания на селянина, до като в противоположност на град-гнетят личността. Когато труда на градския жител се е раздробил на множество специалности, тоя на селянина се явява като синтез от десетки най-разнообразни стопански работи, в които участвуват и се развиват хармонично всички части на тялото, както и всички страни на психиката, които действуват бодро и укрепително върху моралното чувство на човека. Но взрели ли се по-добре в същността на ншната, ние ще видим, че селото е дало и дава повече от великаниг на миналото и на своето време, защото... „Нека не се забравя, че у нас селското население е най-здравата и устойчива част от народа. Селското население съставлява фундамента на държавата, от него зависи умът, съвестта и спокойствието на България“ — казва Григорий Петров.

Но въздигнали се някои из тая селска срѣда, често пъти забравят своето предназначение като българи, защото били облечени или нахранени добре и защото били интелигентни. Тъ се срамуват да се върнат в дома при своя роден брат — селянин и тъкмо там е печалната днешна действителност.

Съ право Снелман, голѣм учен в времето си, дълбок философ и знаменит фински политик се обръща съ заведение думи към тая интелигенция от своя народ:

— Да бъдеш интелигент не значи да носиш граждански дрехи, да имаш колосана яка на врата си, или модерна шапка на главата си. Интели-

брани. Неда задири камък по земята, намѣри топка суха глина, грабна я и съ все сила я запрати върху му. Той пресрещна глината съ ржка и я улови. Дългата и прѣстѣт на ржката го го припариха, сякаш живи огънь бѣ хванал. Стисна зѣби от болка, овладѣ мжката си и пакъ полита чернооката Неда: — Куче ли съмъ, та ме замѣрвашъ съ камъни?

— Циганско куче! ...

Угринъ подхвърля глината въ въздуха, остави я да падне встрани и бавно пристѣжи къмъ новото колело. Дигна го отъ земята, нарами го и се нахакани да го отнесе обратно въ селото. Неда се ялоса, настѣгна го; събори колелото отъ грѣба му и се разви:

— Ако не се махнешъ отъ тука, ще грабна желѣзната жегла и ще ти пукна главата. Мечка такава, не разбира ли, че не искаме да те гледаме? — Младенъ ли ти донесе отъ село колелото?

БАСНИ Лебедъ и птичка

Видъ срѣдъ езерото птичка сива,
накъ гордо шия лебеда извива;
а щомъ заплѣска бодро съсь криле,
съ елмазень дѣждъ той цѣлъ се тамъ облѣ.
Отлитна тя до буйналата нива
и тамъ, кждето пѣтя се извива,
започна тѣй съсь бързъ замахъ
да бий крилца ... и вдигна само прахъ

Азъ съмъ родена робиня!

Седнали да ме винятъ, че проста жена съмъ била още, че малко отъ наука съмъ разбирала, че моитъ чеда не приличали на другитъ — отъ културнитъ народи.

Слушамъ и мѣлча. Погледвамъ всичко, като отровни капки. На душата ми горчиво става. Два реда слъзи потичатъ по странитъ ми — плача и никому ни дума. Да клѣямъ, казвамъ азъ. Нека! Доше день и моитъ чеда да стигнатъ онѣзи, що напредъ сѣ отишли. Има време още! Тѣ говорятъ така, защото не знаятъ, че азъ робиня съмъ родена! Плодъ съмъ на онова време — тъмно, страшно, въ което цѣли 500 години моятъ родъ е свеждалъ глава, превивалъ гръбнакъ, въздишалъ и мирно спялъ, подъ ударитъ на бича, безъ да има кому да се оплаче, кому болката си да каже! И не знаятъ тѣ, културнитъ народи, че моитъ сили вѣсто за просѣта, сѣ губени за друго и то е било само за едно — за да запазятъ своя родъ, вѣра и езикъ! Какъ ще разбератъ тѣ, колко упорство колко сили сѣ нужди за опазване, не за дѣньдва, не за столѣтие едно, а за пѣтъ цѣли столѣтия да останешъ, при всички ужаси и изжплени, пакъ българинъ!

Да робиня съмъ родена азъ! И за това днесъ знамъ да се кланямъ и почитамъ тѣзи, които донесоха священната желана мечта — свобода!

Мара Михайлова

— Не забравяйте народа. Вие всички сте излѣзли отъ народа. Какви сте вие, Бѣгълци отъ своитъ непростивни братя? Или сте разузнавачи, какъ по-добре да уредите живота на своя народъ. Како правите вие за културното въздигане на народа си?

Не можемъ ли и ние, българската народна интелигенция, подобно на Снелманови отъ северъ, да организираме да предприемемъ една смѣла и решителна борба противъ духовния мракъ и слѣпота въ която тъне българскиятъ народъ?

Да издигнемъ народния духъ и съзнание, да облагородимъ неговата душа и чувства, да възвизимъ неговата мисль, неговитъ културни идеали. Да

насихимъ неговата дейностъ къмъ стопанско и културно възмогане, къмъ създаване материални и духовни ценности.

Ето задачата, ето голѣмото, велико и благородно дѣло на интелигенцията, родена и израсла при тихата и скромна селска обстановка, получила своето възпитание и мирогледъ при денонощенъ физически трудъ на полето, живѣла и расла съ мизерията и мжкитъ на селото, чувстваща отблизо душата и сѣрдцето, идентъ и колѣнитъ на своитъ близки по положението и най-сетне върна до самозабравя и смъртъ на дѣлото, само тая единствена е способна да разбере душата на народа и туптенето на неговото сѣрдце.

— Какво съмъ крива, че ти си глупавъ?

Е, не съмъ хаджийски синъ!...

Угринъ искаше да каже още нѣколко думи, но въздухъ не му стигна, улаши се отъ мжката си и се отдалечи отъ колата. Неда взе наново запелената глина и пакъ я запрати върху му.

Той чу, какъ задъ него тупна нѣщо, забърза и трѣгна на право презъ нивитъ. Страхъ го бѣше да се върне въ селото, да не го разкъсатъ лютитъ селски кучета. Искане му се да зърне хора изъ полето, да отиде при тѣхъ и презъ цѣлия день да остане на чужда работа. Къмъ синитъ вироу на рѣката забелза воловарчето, но го досрамъ да другарува съ тѣхъ. Наблизу бѣше воденицата, но и воденицарътъ не разбираше отъ човѣшка приказка. Погледна небето, домжнѣ му за бѣлия облакъ, който бѣгаше отъ слънцето и,

безъ да знае кжде отива, свърши къмъ ливадитъ.

Младъ мжжъ косеше трѣва за конетъ си. Угринъ си отби при него, спрѣ се отдалече и и не посмѣ веднага да го заговори. Косачътъ го погледна подъ вежди, замехна нѣколко пъти съ косата, следъ това бръкна въ пояса си, извади краешникъ хлѣбъ и си отчупи голѣмъ залькъ хлѣбъ. Угринъ направи нѣколко крачки къмъ него, протегна ржка и тихо, виновно му се помоли:

— Бачо Христо, дай и на мене залькъ хлѣбъ? ...

Христо го изгледа, обѣрна грѣбъ и пакъ закоси сѣно. Угринъ погледна протегнатата си ржка, почувствува я изтрѣпнала и я отпусна. Тежка болка, като дебела змия се уви около близкия върбалакъ и го събори върху зелената трева. Пристѣна чело до земята, изпѣшка и още малко шѣше да изрече отъ болка въ сѣрдцето. Мис-

Провѣрка безъ трѣба

Въ късната полунощ на безлунната лѣтна вечеръ, като че ли отъ кратера на разтворената преизподня долитатъ гласове ... гласове на стоици, на хилиди

Долитатъ и ме разбуджатъ гласоветъ на жертвитъ на неотрититъ престѣпления. Подраили, изправили второто поколение, надхвърлили границата на търпимостта за възмезие, гласоветъ бучатъ въ простѣтъ ужасъ.

Приехъ полицбата на предопредѣленото — да подира възмезие за тия неспокойни души, пр-селени отъ действително на великата трагикомедия на нинешинитъ

Гръгнахъ по единъ невидимъ пѣтъ, чертанъ отъ още по невидима сила, Очакването ми прие смъртното на гибелта. Кѣво друго осмѣхъ въ тѣбѣ можахъ да намеря нощъ?

Навѣнъ града и заславъ въ порочна прекура, Живиятъ животъ е остѣжлѣлъ мѣсто на единъ миръ, ношѣтъ миръ, тъмненъ като неизвестността на утрешния день, тихъ и приятенъ като желаното блаженство.

Една сѣнка прекоси насѣща и залепна до нѣкакъвъ зидъ. Изтрѣпнахъ въ боязнь. Всички честни хора отдавна сѣ заспали!

Нѣтъмугима сѣнката изречева, афишоръ лѣпи реклами. Лени спокойно и сръчно за да заковей на друта зѣлтъ, кофата му въ коравъ залькъ.

Родена по нечестѣвъ начинъ, късно, скрито отъ погледитъ на честнитъ хора, какво ли кално начество измива тая рекламна цапота?

Унесенъ, потѣхлъ въ заплетена неясна мисль, залитвахъ надъ едно кѣло, живо препятствие на срѣди друма. Животински стонъ ме сѣпа. Единъ гавришъ, едва живъ отрепка прекрѣсна своя сѣнь. Да бѣлътъ като чистата ржка замехна, но се сѣсли. Синѣтѣтъ въ нея залязъ запелъ и при сѣня трѣваше да се помолѣ.

Нѣкжде наблизъ се свали рулетка. Едно заведение изпращае послѣдния си клиентъ — една жѣча.

Коя сте вие? Самоодива или ... „Да, самоодива, не отъ приказникъ и легендитъ, а отъ живота“.

Жената потѣри веселата глѣчка на закѣсѣли минуци мжже.

Изъ невиделица единъ автомобилъ профуча. Нѣкжде далѣкъ въ края на улица фароветъ му осветѣха единъ сѣнитъ неизвѣстенъ човѣкъ; може би бившъ или бъдещъ престѣжникъ, може би жертва на престѣпление, може би благодѣтелъ, добротворецъ отъ рождение. Не узнахъ, не разбрахъ какъвъ е, защото не дочакахъ. А сигурно при новия день шѣше да се роди новъ човѣкъ — престѣжникъ или добротворецъ.

Резо Стругаровъ

Наша поща

Л. Щ. Стиховетъ, които сте ни изпратили ще използваме споредъ естествентъ възможности.

При върното чувство, което имате, стремете се да не изпададе въ увѣличението на стихоплетство.

Н. К.—Ст. Загора. Колонитъ на вѣстникитъ ни сѣ винаги отворени за добритъ сътрудници.

Пратете нѣщо, за да прѣценимъ

Годишенъ абонаментъ 80 лв.
6 месеченъ „ 50 лв

литъ му забръмчаха около сухия залькъ хлѣбъ и не му позволиха да си проправи пѣтъ и да избѣга отъ мжката. Видѣ се като просякъ предъ людскитъ врати. Земята се заклати подъ него и направи широкъ кръгъ. Уплаши се да не умре отъ задухъ, обѣрне се на грѣбъ, загледа се въ небето и следъ това всичко се изгуби, потъна въ бликналитъ му слѣзи.

— Какви сѣ хората! Дори и сухъ залькъ не даватъ на човѣка! ...

Угринъ затвори очи, събори топлитъ си слѣзи върху трева и много ясно разбра, че никога не билъ гладенъ за хлѣбъ. Спомни умрѣлата си майка, изхлѣца и продума напосокъ да му олене:

— Мамо, вече нѣма да прѣтѣгамъ ржка за залькъ хлѣбъ! Ще се махна отъ това село!...

Константинъ Н. Петкановъ